Colocviu TIMIȘOREAN

• Educația fizică a maselor trebuie diversificată! • Dorește tineretul să facă sport? • Opinii pro și contra... • Rezultatele unei interesante anchete printre elevi • De ce exercițiul fizic este pe ultimul loc în acțiunile de popularizare?

SPORTUL DE MASĂ

REALITĂȚI ȘI DEZIDERATE

Oraș al unor celebre echipe de fotbal, cu epoci de aur în istoria soccerului românesc, oraș de baștină al unei întregi pleiade de prestigioși atleți, în frunte cu Iolanda Balaș, și al altor sportivi nu mai puțin celebri ca Ella Constantinescu, Ioan Moser sau Iosif Petschowschi — Timișoara își satisface azi, din ce în ce mai des, ambițiile competițional-sportive pe tărîmul creat de asemenea amintiri. Prezentul sportiv al acestui mare centru urban din țara noastră nu aduce locuitorilor săi decît palide satisfacții, coborînd încet, dar sigur, mercurul în termometrul interesului față de educația fizică, față de sport în general. Am putea spune, chiar, că raportînd capacitatea și tradițiile sportive din acest oraș la realizările concrete, pe gradațiile ipoteticului nostru termometru, mercurul s-ar ridica greu și doar cu puțin peste limita înghețului...

Reluînd idei dezbătute amplu și pe plan teoretic într-un recent articol din „Lupta de clasă" pe tema implicațiilor sociale ale fenomenului sportiv și folosind momentul de interes față de această problemă creat prin largul ecou pe care l-a avut schimbul de opinii al unor marcante personalități în cadrul unei „mese rotunde", organizată de ziarul nostru, am încercat să deslușim cauzele impasului sportiv timișorean plecînd de la baza activității sportive, de la educația fizică a celor mulți, de la sportul de masă, abordînd, în acest sens, cîteva probleme de principiu • CUM POATE FI CARACTERIZAT ȘI CE ROL ARE ASTĂZI SPORTUL DE MASĂ • CUM REACȚIONEAZĂ TINERETUL ÎN FAȚA EXERCIȚIULUI FIZIC, ÎN FAȚA FORMELOR CELOR MAI SIMPLE DE MIȘCARE? • CE SE POATE REALIZA, PE PLAN LOCAL, CA EDUCAȚIA FIZICĂ SĂ DEVINĂ O COMPONENTĂ A VIEȚII COTIDIENE LA TOATE VÎRSTELE?

Pe aceste trei coordonate, de la care ne-am abătut cîte o dată prin forța împrejurărilor și, mai ales, prin amplitudinea discuțiilor, am organizat la Timișoara o dezbatere, pe care o facem publică sub forma unei „mese rotunde". Au participat la discuții, onorîndu-ne cu prezența lor, tovarășii **CORIOLAN POP, prim-secretar al comitetului municipal P.C.R., președinte al Consiliului popular municipal, primar al municipiului Timișoara, profesor univ. ing. CONSTANTIN AVRAM, membru corespondent al Academiei, rectorul Institutului Politehnic Timișoara; conf. univ. CORNEL IOVANESCU, decanul Facultății de educație fizică a Universității din Timișoara; ing. GHEORGHE BOȘNIAC, director general al Uzinelor Mecanice Timișoara; IRINA NIGA-CSIK, maestră a sportului, directoarea întreprinderii „Bumbacul" și ION BUȘE, prim secretar al comitetului municipal Timișoara al U.T.C.**

Mulțumindu-le încă o dată interlocutorilor noștri pentru solicitudinea manifestată față de problemele mișcării sportive și subliniind plăcuta surpriză pe care am avut-o de a constata că în preocupările lor educația fizică și sportul se situează pe o poziție de frunte, să derulăm sinteza acestor fructuoase și instructive discuții.

REDACȚIA: Cum poate fi caracterizat și ce rol are astăzi sportul de masă?

CORIOLAN POP: Am citit cu mult interes, în ultimul timp, o serie de lucrări pe această temă. Poate nu legat direct, dar, în orice caz, discutîndu-se în subsidiar am văzut că din ce în ce mai pregnant se pune problema activizării fizice a individului în societatea modernă. Vreau să vă mărturisesc că m-a preocupat schimbul de idei și de opinii, uneori contradictorii, în această direcție, motiv pentru care am provocat la discuții, firește cu caracter personal, medici, pedagogi și sociologi. Nu doream să capăt convingeri în aceste discuții, ci solicitam soluții, temeiuri științifice pentru elaborarea unor măsuri. Deoarece, în ceea ce privește convingerea asupra rolului major pe care îl are educația fizică în societatea atomului și a ciberneticii cred că azi este inutil să mai insistăm. Condițiile superior științifice de muncă în tot mai multe ramuri ale industriei și schimbările în structura societății noastre elimină treptat mișcarea ca element al activității cotidiene. Trebuie să înțelegem însă cu toții că prin aceasta realizăm un progres doar pe unul din planuri, desigur extrem de important, și anume acela al rapidității și calității în producerea bunurilor. În schimb, plătim un tribut greu lipsei de activitate fizică în domeniul foarte important al sănătății. Pentru aceste motive cînd vorbim despre formele cele mai simple și mai accesibile ale exercițiului fizic este necesar să privim lucrurile cu multă seriozitate. Tocmai de aceea mă feresc de definiții în această direcție. Să lăsăm dogmele de o parte și să privim lucrurile în față, conștienți de importanța problemei. De aceea vreau să precizez că personal am ajuns la o concluzie ce va sta la baza acțiunilor noastre viitoare. Și anume aceea că **exercițiul fizic reprezintă în anii copilăriei un excelent mijloc de educație, constituind în paralel o bază de selecție pentru sportul de performanță, iar în anii maturității devine un factor cu implicații sociale, în direcția sănătății și chiar a productivității.**

C. AVRAM: Aș vrea să-mi spun părerea nu atît ca un cadru didactic, ci mai mult ca mentor al celor 5 000 de studenți din Institutul Politehnic. Mai întîi, o mărturisire: sînt un vechi iubitor al sportului. În anii tinereții am practicat atletismul, cu rezultate meritorii la vremea respectivă. Am continuat să rămîn un prieten credincios al exercițiului fizic încă mult timp după abandonarea competițiilor atletice. De cîțiva ani, însă, preocupările profesionale mi-au răpit posibilitatea de a mai face sport. La început am ridicat din umeri, zicîndu-mi că nu-i o catastrofă. Din nefericire m-am înșelat și azi medicii îmi compensează pierderea deprinderii exercițiului fizic prin injecții și pastile. Este trist... Din acest motiv militez activ pentru a convinge tineretul, pe studenții noștri, că practicînd educația fizică ei nu pierd timp — așa cum ar fi tentați unii să creadă — ci îl cîștigă. **Sînt adeptul integrării în programul zilnic al unui student chiar a unei ore de educație fizică, oră repartizată rațional și cuprinzînd 10 minute de înviorare dimineața și 50 de minute în timpul zilei de exerciții fizice compensatorii sub diferite forme.** Așa înțeleg eu sportul de masă și nu prin crosuri ocazionale sau competiții anoste, anonime, ce își au valoarea doar în scriptele organizatorilor. Și cred că dincolo de alte deziderate, să zicem, materiale sau propagandistice, se impune ca începutul să fie făcut nu în facultate ci încă de pe băncile școlii. Acolo, în anii copilăriei, se realizează cimentarea relației om-educație fizică.

C. IOVĂNESCU: Aveți perfectă dreptate. Am crezut mulți ani că rezolvarea aspectului de masă al educației fizice se poate face prin competiții-mamut, urmărind recordurile de participare și neglijînd efectul educativ al exercițiilor fizice. Afirm cu toată convingerea că important nu este să ne aliniem mîine cu toții la startul unui cros sau să disputăm noi un meci de volei, fără o pregătire și fără o solicitare interioară, intimă a fiecărula. Vom alerga sau vom juca, vom face sigur o febră musculară și peste alte cîteva luni cînd vom fi din nou chemați să îndeplinim această formalitate ne vom eschiva, dorind sincer să evităm neplăcerile. Și, atunci, unde-i cîștigul? **Ideea sportului de masă trebuie reconsiderată pe principiul adaptării volumului de timp afectat și amplitudinii, exercițiilor la vîrsta, programul de muncă și preocupările fiecărei categorii de cetățeni.** În această direcție, ca dascăl, doresc să subliniez că tovarășul rector C. Avram are dreptate. În școală, aș zice chiar în familie, la vîrsta preșcolară, copilul trebuie obișnuit cu mișcarea, cu activitatea fizică. Orele de educație fizică în școli trebuie orientate spre realizarea unei depline angrenări pe acest tărîm a tineretului și nu spre obținerea neapărat a unor performanțe, total nesemnificative pentru formarea și dezvoltarea elevilor.

ION BUȘE: Chiar nimic nu se poate spune. Noi am organizat unele întreceri care au avut succes. Să amintesc numai de „Cupa complexului" la mini-fotbal, la care au luat parte 46 de echipe și care a stîrnit un interes enorm. Terenurile sînt pline și acum de dimineață și pînă seara, iar la jocuri asistă uneori sute de spectatori. Aceasta cred că este o formă a activității sportive de masă.

C. AVRAM: Nu pentru spectatori, însă...

ION BUȘE: Firește că nu pentru spectatori. Totuși au însemnat mai mult decît, de exemplu, cele din cadrul competiției „Săniuța de argint", organizată în întreaga țară cu scopul angrenării tineretului, desigur în număr cît mai mare, în practicarea acestui sport simplu și accesibil. Din păcate, la Timișoara, în afară de faptul că nu avem un relief adecvat pentru asemenea întreceri, dar n-a fost nici zăpadă. Am explicat aceste lucruri, solicitînd anularea competiției în orașul nostru. Inutil, însă. Mi s-a cerut expres să organizez ceva și să prezint finaliști. Atunci, am închiriat un autocar O.N.T., am ales dintre elevi pe cei originari din regiuni de munte sau de deal și i-am transportat la Muntele Mic, unde am făcut un concurs. Aceasta s-a numit competiție de masă...

C. IOVĂNESCU: Aș dori să reiau o idee a tovarășului Bosniac. Și anume că tineretul dorește să facă sport. Este un lucru real, noi l-am constatat în cadrul unei anchete întreprinse în liceele teoretice și în liceele de specialitate din Timișoara. Rezultatele ne-au indicat că pe unități școlare, între 80 și 94 la sută din cei chestionați și-au manifestat dorința de a practica un sport, de a face exerciții fizice.

CORIOLAN POP: Și cine îi împiedică?

C. IOVĂNESCU: Lăsînd la o parte penuria de baze sportive, pe care o consider ca o cauză secundară, apreciez că **principala lipsă revine profesorilor de educație fizică. Cea mai mare parte dintre ei și-au epuizat pasiunea profesiei, au devenit simpli funcționari comozi, cu aspirații limitate, uitînd că sînt, alături de părinți, principalul factor de împlinire educativă a unui copil.** La aceasta se mai adaugă și lipsa de înțelegere a unor directori de școli care continuă să privească educația fizică nu numai ca pe o materie secundară, ci și ca pe o frînă în dezvoltarea intelectuală a copiilor. Spunea tovarășul rector Avram că timpul pe care studenții l-ar afecta exercițiilor fizice nu trebuie considerat pierdut. Atunci ce să mai spunem de elevi?

REDACȚIA: Fără intenția de a trage concluzii definitorii, avem însă impresia că se poate înțelege din cele spuse că este necesar să se acționeze mai energic, mai convingător pe toate planurile pentru ca tineretul, și nu numai el, să găsească în exercițiul fizic un element esențial al vieții cotidiene. Tocmai pentru acest motiv am vrea să vă solicităm unele propuneri: ce credeți că se poate realiza în această direcție pe plan local?

CORIOLAN POP: Multe. Foarte multe lucruri. Atît în direcția amenajării bazelor simple, transformînd zona stadionului, atașîndu-i astfel de terenuri și construind alte asemenea baze sportive în marile cartiere, dar și sub alte aspecte. Veți înțelege însă că municipalitatea are multiple preocupări, așteptînd propuneri realiste și, mai ales, realizabile de la organizațiile U.T.C., de la sindicate și, în special, de la Consiliul municipal pentru educație fizică și sport.

C. AVRAM: Cu atît mai mult cu cît orașul Timișoara, într-o măsură mai mare ca alte orașe, dispune de spații libere sau spații verzi chiar în vatra sa.

CORIOLAN POP: Foarte adevărat. Dar nu aceasta este problema principală. Aș face o propunere: mă gîndesc că **sportul de masă trebuie astăzi înțeles în alt fel, într-un mod care să se conjuge perfect cu realitățile vieții moderne. Se impune, am impresia, o diversificare** în acest sens. Oamenii au preocupări diferite, mijloace materiale mai bune, timpul liber nu este întotdeauna același pentru toți. Unora le place să meargă pe bicicletă, altora să se ducă la pescuit sau să joace popice, alții iubesc canotajul sau plimbarea pe jos. Nu ar fi oare mai util să ne străduim să-i organizăm pe preocupări și nu pe întreprinderi, școli sau cartiere? De pildă, amatorii de ciclism ar putea avea un club orășenesc unde să se întîlnească, să facă schimb de impresii, să-și stabilească rute pentru plimbările duminicale, să-și procure informații privind locurile de popas, unde să-și organizeze ei înșiși mici excursii familiale și unde — de ce nu? — să existe chiar un atelier de reparații. La fel pentru amatorii de turism pedestru sau pentru cei de canotaj. Aci se pot întîlni studenți, muncitori, intelectuali reuniți de pasiunea lor și sînt convins că împreună vor găsi căi și mijloace de a-și împlini dorințele mult mai bine decît ne-am strădui noi.

C. IOVĂNESCU: Găsesc ideea excelentă! Și poate n-ar fi rău ca **orașul nostru să fie primul în care să ia ființă astfel de nuclee a căror bază pasională este mai certă ca orice regulament.**

IRINA NIGA-CSIK: Într-un anumit fel se va realiza exact ceea ce simțeam eu că lipsește azi la antrenamente și la bazele sportive: o atmosferă atrăgătoare, un spirit prietenesc, o căldură colegială. Eu **mă înscriu de pe acum în clubul canotorilor amatori...**

GH. BOSNIAC: Totuși, să nu uităm școlile, mai ales pe cele profesionale, să nu neglijăm tineretul care nu are încă formate gusturile sau pasiunile. Sînt absolut de acord cu propunerea tovarășului Pop, dar nu abandonez ideea că trebuie acționat mai temeinic în masa de tineri. Să ne străduim, cei ce iubim sportul, **să realizăm ceva în întrecerea cu celelalte tentații.** Și în primul rînd baze sportive, capitol la care municipalitatea este încă datoare. Malurile Begăi, de pildă, nu și-au schimbat de loc aspectul, din punct de vedere sportiv, în ultimii 10 ani...

CORIOLAN POP: Repet ceea ce am mai spus. Noi nu putem rezolva singuri și în totalitatea lor probleme de acest gen. Oferim posibilitatea să se amenajeze baze sportive în această zonă în dreptul bd-ului Pîrvan și mai departe pînă la str. Pestalozzi. Dar dacă ne iubim orașul, nu-l dorim frumos, atunci să avem grijă ca bazele sportive respective să aibă un aspect corespunzător.

C. AVRAM: Aș dori să mai adaug ceva. Este vorba despre felul în care se realizează propaganda în domeniul sportului. Astăzi, reclama reprezintă un mijloc eficient de acțiune și unanim acceptat în societatea noastră. **În sport însă, sîntem parcă pudici, fiindu-ne teamă să folosim mijloace moderne de solicitare a interesului.** Televiziunea, radioul, majoritatea publicațiilor expediază această problemă, vă rog să-mi scuzați expresia, funcționărește. În ziarul de specialitate pledează pentru sport, pentru exercițiul fizic personalități marcante, care fac eforturi să convingă asupra utilității mișcării și dincolo de zidul publicațiilor de profil există îngrijorătoarea lipsă de interes. Toată atenția este îndreptată spre performanță, spre spectacol. Să ne mai mirăm că tineretul adoptă o poziție similară?

ION BUȘE: În legătură cu acțiunile concrete pe plan local aș vrea să precizez că noi vom continua să organizăm întreceri simple, în care avem tradiții.

REDACȚIA: Pe această temă se mai pot spune multe. Am dori însă să trecem la altă chestiune mai nouă și mai interesantă: cum reacționează tineretul față de problema exercițiului fizic cotidian, față de formele cele mai simple de mișcare?

C. AVRAM: Întrebarea este, într-adevăr, interesantă. Obișnuim să vorbim mai mult noi, cei ce sîntem mai puțin afectați de lipsa de mișcare. Propunem soluții, ne străduim să găsim forme și mijloace, dar cei direct interesați, cei care ar trebui să fie primii în propagarea și practicarea exercițiilor fizice pe o scară cît mai largă, adică tinerii elevi, studenți sau muncitori, lipsesc și pe tărîmul discuțiilor teoretice, dar și — din păcate — pe tărîmul mult mai important al realizărilor practice. Și acest fenomen nu este izolat. El se manifestă și în alte direcții. Să rămînem însă în domeniul exercițiilor fizice. Personal **constat un imobilism îngrijorător. Studenții preferă să fie spectatori, să asiste la competiții, în loc să ia parte activă la ele. Dacă educația fizică nu este obligatorie atunci nimeni nu face nimic.** Așteaptă totul de la noi. Ce îi împiedică, de pildă, să practice, individual sau în grup, dimineața, la cămine, gimnastica de înviorare? Să nu-mi vorbiți de spațiu! Cînd vremea o permite, gimnastica se poate face afară, în aer liber, iar cînd este prea frig vă rog să mă credeți că pe culoare sau în camere se află mai mult spațiu și aer mai curat decît în cafenele...

IRINA NIGA-CSIK: Este o problemă, asupra căreia ca veche sportivă, am reflectat de multe ori. Eram tînără și găseam o mare plăcere în a mă duce pe malul Mureșului, la Arad, la clubul nostru de canotaj, unde mă întîmpina o ambianță plăcută, unde toți ne-am completat educația, unde organizam chiar și mici serate dansante între noi canotorii. Antrenamentul devenea un moment plăcut, așteptat și realizat cu dragoste. **Astăzi, însă, chemarea către sport nu găsește ecoul dorit la tinerii noștri** Sînt directoarea unei întreprinderi în care cea mai mare parte a salariaților sînt femei. M-a preocupat angrenarea lor în sport și am construit un teren de volei. Am făcut tot ce mi-a stat în putință pentru ca acest teren să atragă cît mai multe tinere, jucînd chiar eu cu ele. Totul a fost însă în zadar. Și încet, terenul s-a degradat, fiind ulterior obligată să-l transform într-o mică zonă verde.

GH. BOȘNIAC: Eu nu sînt de aceeași părere. Continui să cred că tineretul dorește să facă sport, tinde să practice exercițiul fizic. Există în fiecare tînăr o tentație de a fi puternic, de a se ști superior fizic celorlalți, de a avea un trup armonios dezvoltat. Nu putem nega acest lucru. Dar la vîrsta căutărilor, la pragul tinereții, el oscilează în fața altor tentații care îl acaparează uneori definitiv. Filmele, muzica, dansul, alte distracții, unele nocive, este adevărat, dar cu mijloace de a pătrunde în masa tineretului mai eficiente decît ale exercițiului fizic, fac azi sportului o concurență, dacă mă pot exprima așa, neloială. Ca fost jucător de fotbal, cu o lungă activitate, n-am neglijat de loc sportul în întreprinderea noastră. Am organizat competiții care au avut succes. De pildă, la jocurile de fotbal intersecții au venit sute de tineri, iar la secțiile de box și lupte ale asociației noastre sportive nu ne mai ajunge echipamentul pentru numărul mare de solicitanți. Toate aceste fapte reale constituie argumente concludente în pledoaria mea. Din nefericire, însă, **lipsa de mijloace materiale, mai ales, a unei baze sportive corespunzătoare, au determinat ca numărul adepților sportului să scadă.** I-a atras puzderia de cafenele cu mobilier strălucitor și muzică stridentă, i-a răpit filmul, televizorul sau alte preocupări. Și astfel, noțiunea de sport de masă s-a degradat treptat, ajungînd **azi să** nu mai însemne aproape nimic.

Bega își șerpuiește apele prin Timișoara, oferind variate mijloace de destindere, de practicare a exercițiilor fizice. Canotajul, de altfel, este o veche îndeletnicire a localnicilor amatori de mișcare, de sport. Din păcate, la bazele sportive de pe malurile Begăi aglomerația a devenit un lucru rar. (Clișeul de sus)

În schimb, cafenelele sînt pline! O dovadă? Imaginea noastră, surprinsă la ora prînzului. Spre seară, cînd puteam realiza o fotografie mai sugestivă nu am mai găsit nici o masă liberă... (Clișeul alăturat)

În tot acest timp stadioanele sînt goale. Această fotografie, făcută la Timișoara, demonstrează că bazele sportive mari sau mici își așteaptă încă prietenii. (Clișeul de jos)

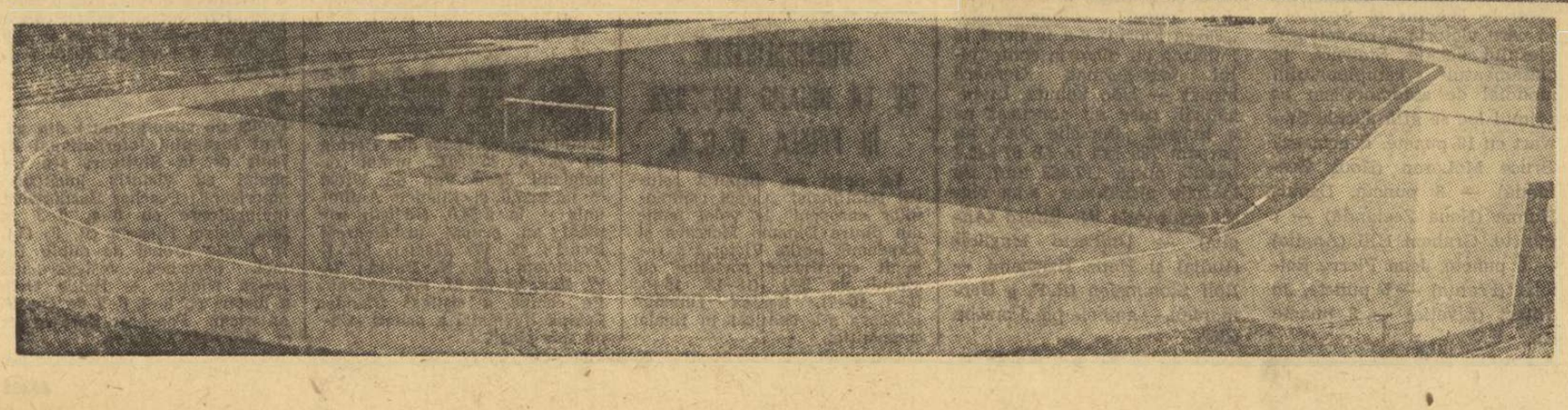

REDACȚIA: Vă dorim succes în realizarea interesantei propuneri făcută aci. Va fi un început cu greutățile lui inerente, dar un început de bun augur pentru orientarea corectă, realistă a educației fizice a maselor. Încheiem, exprimîndu-vă din nou călduroase mulțumiri pentru participare, rugîndu-vă să sprijiniți în continuare mișcarea noastră sportivă.

Din partea redacției la colocviu a luat parte **Călin ANTONESCU**
Fotografiile de **Aurel NEAGU**